

Postanowienie

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie

z dnia 15 kwietnia 2019 r.

I SAB/Wa 76/19

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący:

Sentencja

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2019 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy ze skargi A. F. na beczynność Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w przedmiocie rozpoznania wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji postanawia: odrzucić skargę.

Uzasadnienie faktyczne

A. F. (dalej jako "skarżący") pismem z 8 lutego 2019 r. wniósł do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na beczynność Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej jako "Minister") polegającą na niewydaniu decyzji w przedmiocie stwierdzenia nieważności "decyzji niemieckiego okupanta w rozumieniu art. 104 i 109; na podstawie art. 156 pkt 1 i 2 k.p.a., jako sprzecznej z art. 13 Konstytucji oraz art. 256 kodeksu karnego - Rządu Generalnego Gubernatorstwa wzywającej do nienawiści rasowej (antysemityzmu) na terenie miasta Z., określającej cel wywłaszczenia parceli gruntowej nr (...) i p.bud. I kat. (...) w Z., na których mieścił się obóz internowania Żydów i obóz jeniecki (...) i bezzasadne przekazywanie spraw (...) Staroście (...), który nie posiada uprawnień we wskazanym zakresie". W uzasadnieniu skargi wskazał, że organem właściwym do wydania decyzji o niekontynuowaniu celów niemieckiego okupanta w zakresie prześladowania osób narodowości żydowskiej jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Zdaniem skarżącego, Minister podjąć powinien również decyzję na podstawie art. 1, art. 1a, art. 3e, art. 5 i art. 6 ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2016 r. poz. 1061), bowiem w niniejszej sprawie doszło do nabycia

nieruchomości przez podmiot zagraniczny bez wymaganego zezwolenia na zakup nieruchomości na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Niezależnie od powyższego, w ocenie skarżącego, organ powinien wydać decyzję o zwrocie ww. nieruchomości z uwagi na niezrealizowanie celu wywłaszczenia oraz orzec o wypłacie odszkodowania.

W odpowiedzi na skargę organ wniósł o oddalenie i wskazał, że ze skargi i zawartego w niej stwierdzenia "organem właściwym do wydania decyzji o niekontynuowaniu celów niemieckiego okupanta w zakresie prześladowania osób narodowości żydowskiej jest Minister (...)", w żaden sposób nie można wywnioskować, w jakim postępowaniu i który organ jest właściwy do rozpatrzenia wniosku skarżącego o takiej treści. Z kolei część podań, o których mowa w skardze, które dotyczyły kwestii wywłaszczenia nieruchomości bądź stwierdzenia nieważności decyzji wydanych w tym przedmiocie, Minister sukcesywnie przekazywał właściwym organom. Sprawy z zakresu wywłaszczenia i zwrotu nieruchomości położonych w Z. należą bowiem do kompetencji Starosty (...), zaś sprawy dotyczące stwierdzenia nieważności decyzji dotyczących ww. nieruchomości rozpoznawane są przez Wojewodę (...). Organ na marginesie dodał, że wyrokiem z 1 sierpnia 2018 r. sygn. akt I OSK 335/17 Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargi kasacyjne od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 29 stycznia 2016 r. sygn. akt II SA/Kr 1201/15 w przedmiocie odmowy zwrotu ww. nieruchomości.

Uzasadnienie prawne

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zważył, co następuje:

Skarga jako niedopuszczalna, podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 3 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302 z późn. zm.), powoływanej dalej jako "p.p.s.a.", sądy administracyjne sprawują kontrolę działalności administracji publicznej i stosują środki określone w ustawie. Artykuł 3 § 2 p.p.s.a. stanowi, że kontrola działalności administracji publicznej przez sądy administracyjne obejmuje orzekanie w sprawach skarg na:

- 1) decyzje administracyjne;
- 2) postanowienia wydane w postępowaniu administracyjnym, na które służy zażalenie albo kończące postępowanie, a także na postanowienia rozstrzygające sprawę co do istoty;
- 3) postanowienia wydane w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, na które służy zażalenie, z wyłączeniem postanowień wierzyciela o niedopuszczalności zgłoszonego zarzutu oraz postanowień, przedmiotem których jest stanowisko wierzyciela w sprawie zgłoszonego zarzutu;
- 4) inne niż określone w pkt 1-3 akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, z wyłączeniem aktów lub czynności podjętych w ramach postępowania administracyjnego określonego w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 996 i 1579), postępowań określonych w

działach IV, V i VI ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.), postępowań, o których mowa w dziale V w rozdziale 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947), oraz postępowań, do których mają zastosowanie przepisy powołanych ustaw;

4a) pisemne interpretacje przepisów prawa podatkowego wydawane w indywidualnych sprawach, opinie zabezpieczające i odmowy wydania opinii zabezpieczających;

5) akty prawa miejscowego organów jednostek samorządu terytorialnego i terenowych organów administracji rządowej;

6) akty organów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, inne niż określone w pkt 5, podejmowane w sprawach z zakresu administracji publicznej;

7) akty nadzoru nad działalnością organów jednostek samorządu terytorialnego;

8) beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w przypadkach określonych w pkt 1-4 lub przewlekłe prowadzenie postępowania w przypadku określonym w pkt 4a;

9) beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawach dotyczących innych niż określone w pkt 1-3 aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa podjętych w ramach postępowania administracyjnego określonego w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego oraz postępowań określonych w działach IV, V i VI ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa oraz postępowań, do których mają zastosowanie przepisy powołanych ustaw.

Jak wynika z powyższego, skarga na beczynność może dotyczyć sprawy, w której organ administracji publicznej zobligowany jest wydać decyzję administracyjną, postanowienie w postępowaniu administracyjnym, na które służy zażalenie albo kończące postępowanie, a także na postanowienia rozstrzygające sprawę co do istoty, postanowienia wydane w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, na które służy zażalenie, inne akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa, pisemne interpretacje przepisów prawa podatkowego wydawane w indywidualnych sprawach. Zaskarżenie beczynności jest zatem dopuszczalne w takim zakresie, w jakim dopuszczalne jest zaskarżenie decyzji, postanowienia, innych aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej oraz pisemnych interpretacji przepisów prawa podatkowego. Beczynność organu następuje wówczas, gdy organ zobowiązany do podjęcia określonych czynności, wynikających z przepisów prawa, nie wykonuje ich w terminie przez te przepisy określonym.

Inaczej mówiąc, skarga na beczynność dopuszczalna jest jedynie w odniesieniu do tych aktów lub czynności, na które przysługuje skarga do sądu administracyjnego, nie może zatem dotyczyć innych czynności. Podkreślić należy, że beczynność organu powiązana być musi z kompetencją do wydania w danej sprawie decyzji, postanowienia, czy też innych aktów bądź czynności z zakresu administracji publicznej, dotyczących uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa. Warunkiem

dopuszczalności skargi na bezczynność organu jest zatem wystąpienie określonej podstawy prawnej do określonego zachowania się organu wobec żądania strony.

Jak wynika ze złożonej skargi, żądaniem A. F. jest wydanie przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzji stwierdzającej nieważność "decyzji niemieckiego okupanta w rozumieniu art. 104 i 109; na podstawie art. 156 pkt 1 i 2 k.p.a., jako sprzecznej z art. 13 Konstytucji oraz art. 256 kodeksu karnego - Rządu Generalnego Gubernatorstwa wzywającej do nienawiści rasowej (antysemityzmu) na terenie miasta Z., określającej cel wywłaszczenia parceli gruntowej nr (...) i p.bud. I kat. (...) w Z., na których mieścił się obóz internowania Żydów i obóz jeniecki (...)".

W ocenie Sądu, po analizie akt w żaden sposób nie można przyjąć, że Minister był zobligowany do wydania w niniejszej sprawie takiego aktu. Należy zauważyć, że skarżący w ogóle nie wskazał o jaką decyzję konkretnie chodzi, wydaną przez jaki organ, jak również nie sposób wywnioskować, że organem właściwym do stwierdzenia takiej decyzji byłby Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Nawet jeśli uznać, że chodzi o decyzję określającą prawa i obowiązki stron wydane podczas II wojny światowej przez okupanta, to obecnie w obrocie prawnym nie funkcjonują żadne decyzje dotyczące przejmowania ziem na terenie Generalnej Guberni. Po II wojnie światowej przyjęto bowiem szereg aktów prawnych, na mocy których nieruchomości zostały przejęte na rzecz Skarbu Państwa (np. dekret PKWN z 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej oraz przepisy wydane na podstawie tego dekretu, dekret z 28 listopada 1945 r. o przejęciu niektórych nieruchomości ziemskich na cele reformy rolnej i rolnictwa; dekret z 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich, dekret z dnia 7 kwietnia 1948 r. o wywłaszczeniu majątków zajętych na cele użyteczności publicznej w okresie wojny 1939-1945, dekret z 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych, dekret z 27 lipca 1949 r. o przejęciu na własność Państwa nie pozostających w faktycznym władaniu właścicieli nieruchomości ziemskich, położonych w niektórych powiatach województwa białostockiego, lubelskiego, rzeszowskiego i krakowskiego). A zatem wywłaszczenie nieruchomości w czasie II wojny światowej zostało niejako usankcjonowane przez władze powojennej Polski. W związku z powyższym, w obecnym systemie prawnym nie funkcjonują żadne orzeczenia władz Generalnej Guberni, a co za tym idzie nie można żądać ich unieważnienia, co w konsekwencji wyklucza złożenie skargi na bezczynność organu - Ministra w zakresie ich wydania. W podobny sposób wypowiedział się również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w postanowieniach: z 21 listopada 2018 r. sygn. akt IV SAB/Wa 398/18, z 28 grudnia 2018 r. sygn. akt IV SAB/Wa 386/18, z 13 lutego 2019 r. sygn. akt IV SAB/Wa 485/18; <https://cbois.nsa.gov.pl>).

W piśmiennictwie podnosi się, że sąd administracyjny odrzuci skargę z uwagi na niedopuszczalność skargi z innych przyczyn, w sytuacji gdy skarga na bezczynność została skierowana do organu administracji publicznej, który nie jest właściwy do załatwienia sprawy będącej przedmiotem wniosku, a ponadto sprawa nie podlega rozstrzygnięciu w drodze decyzji administracyjnej (zob. M. Jagielska, A. Wiktorowska, P.

Wajda (w:) R. Hauser, M. Wierzbowski (red.), Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Komentarz, Wyd. 5, Warszawa, 2017, s. 386).

Mając na uwadze powyższe rozważania stwierdzić należy, że wniesiona w niniejszej sprawie skarga jest niedopuszczalna.

W tym stanie rzeczy Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie na podstawie z art. 58 § 1 pkt 6 p.p.s.a. postanowił jak sentencji.